

KÖKTÜRK, Erol, “**Harita Bilgileri Üzerindeki Gizlilik ve Maden İşletmelerinde Yarattığı Sorunlar**”, *Genç Maden İşletmecileri Derneği Maden Gazetesi*, İstanbul, Yıl: 1991, Sayı: 2.

HARİTA BİLGİLERİ ÜZERİNDEKİ GİZLİLİK VE MADEN İŞLETMELERİNDE YARATTIĞI SORUNLAR

Doç. Dr. Erol KÖKTÜRK
Harita ve Kadastro Mühendisi

Harita sektöründe son yıllar hep tartışılan, ancak genel kabul gören bir çözüme kavuşturulamayan, yani kısır döngüye girmiş sorunlardan biri de “gizlilik”tir. Daha doğrusu, “harita ve harita bilgilerinin sağlanması ile kullanılması konusundaki kısıtlamalar”dır. Bu sorun bugünlerde sektör gündeminde yeniden ön plana çıktı.

Yalnızca harita sektörünü değil, özellikle 1/5000 ve daha küçük ölçekli haritalarla harita bilgilerine, ülke nirengi ağının koordinat değerlerine gereksinmesi olan, bu bilgileri çalışmalarında altlık olarak kullanan birçok uzmanlık alanını; madencileri, bölge ve kent plancıları, karayolcuları, turizmcileri; bunların yanı sıra dağcılık, kayak, yürüme v. b. sporları yakından ilgilendiren bu konuda yeterli kamuoyu oluşmuş da değil.

Bilindiği gibi 7.03.1990 tarihinde yürürlüğe giren ve 203 sayılı Harita Genel Müdürlüğü Kuruluş Yasasını değiştiren 3615 sayılı değişiklik yasası, “Bakanlıklar veya kamu kurum ve kuruluşları, mesleki ve teknik ihtiyaçlarının gerektirdiği 1/5000 ve daha büyük ölçekli haritaları yapabilir veya yerli gerçek ve tüzel kişilere yaptırabilir,” hükmünü getirerek, HGK’nın tersi, sivil kesimin istemleri doğrultusunda sevindirici bir adım atılmıştı.

Doğal, gecikmiş, çağdaş ve haklı bir kazanım olan bu gelişmenin derinleşmesi beklenirken, 3615 sayılı yasayla belki elden kaçırıldığı düşünülen bir yetkiyi başka biçimde yeniden kazanmak için HGK’nca Mart 1990’da bir Yönetmelik Taslağı hazırlandı. O zaman Harita Mühendisleri Odası ve sektördeki kamu kuruluşlarınca gösterilen tepkiler üzerine süreç durduruldu. Ama niyetler değişmemiş olacak ki, yaklaşık 1 yıl sonra, hem de Körfez Savaşı koşullarında Yönetmelik Taslağı yeniden ortaya çıkarıldı.

Daha önceki kısıtlamaların kapsamını genişleten ve her tür harita ile harita bilgisinin Genel Komutanlıkta arşivlenmesi önerisini güçlendiren yeni yönetmelikteki gizlilik esprisi de “ülke güvenliği” gerekçesine dayandırılıyor. Oysa yaşadığımız savaş ve içinde bulunduğumuz savaş sonrası koşullarda, ulusal güvenlik kavramı da yeni değerlendirmelerin konusu olmaktadır.

Uluslararası alanda, özellikle sosyalist bloktaki gelişmelerden sonra iyice benimsenen açıklık politikaları, barış içinde yaşama ve sorunları barış ortamında çözümleme esprisinin güçlenmesi, yanı sıra son 10 yılda izlenmesi bile zor teknolojik gelişmeler, başta da uydu jeodezisi alanında ortaya çıkan olanaklar, gizlilik kavramının anlamını farklılaştırmaktadır. Bunu anlamaya çalışmamak, bu kavrama ortodoksça sarılmak, günümüzün-çağımızın gerçekleriyle uyuşmamaktadır. Artık sokaktaki vatandaş bile, hele hele Körfez Savaşı dizilerini izledikten sonra, uydu teknolojisinin olanakları karşısında hayranlığını dile getirmektedir. Günlük sohbetlerinde, rahatça, “adamlar, falanca parkta, bankın üzerinde oturan adamın okuduğu gazetenin başlığını saptıyor,” demektedirler. Bu ve uydu jeodezisinden bir devrim olarak söz edilen içinde bulunduğumuz koşullarda, bizim harita bilgileri üzerindeki gizliliği, bırakın uzmanlara, sokaktaki vatandaşa bile açıklayabilmemiz olası olamayacaktır.

Kaldı ki, 7 Mart tarihli gazetelerdeki bir haber, bu tartışmalar için durup yeniden düşünmek için bir önemli dönüm noktası olmuştur. Genelkurmay Başkanı, “kışanın halka açılmasından” söz etmekte, “ordunun şeffaf politika izlemesi” konuşulmaktadır. Haberlerde “Her türlü hava saldırısına karşı

yeraltına inşa edilmiş olan ve Türkiye Cumhuriyeti'ndeki en gizli yer olan Komuta Harekat Merkezi'nin gazetelerin yönetici ve yazarlarına gösterilmesi" konu edilmektedir. Haberde, Malatya-Erhaç'ta, "çok gizli" damgası taşıdığı için daha önce kataloglarına bile ulaşılamayan füzeleri, füze rampalarını ve radar sistemlerini gazetecilerin görmesi dile getirilmektedir.

Simdi tam bu gelişmelerin olduğu sıralar, harita ve harita bilgilerinin gizliliği, kullanılmalarının kısıtlanması konusundaki girişimler, gelişmelerin doğal seyriyle, 2000'li yıllar atmosferiyle, çağdaş bir ülke olma özellikleriyle, sivil bir toplum yaratılması çabalarıyla çelişmektedir. Bu nedenlerle, TSK'nin en üst düzeyinde giderek yeni boyutlar kazanan "saydamlık" politikasının yansımalarını, onun bir parçası olan HGK'nda da görmek bizim hakkımızdır.

Kaldı ki, çıkarılmak istenen yönetmelik, 3194 sayılı İmar Yasası'na, 3402 sayılı Kadastro Yasası'na, 3045 sayılı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Yasa'ya, 3083 sayılı Tarım Reformu Yasası'na, DSİ, TCK, TKİ, TCDD ve MTA kurumlarının kuruluş yasalarına, Büyük Ölçekli Haritaların Yapım Yönetmeliğine aykırıdır.

Tasarı bir yandan gizlilik olayını en ayrıntılı biçimde formüle ederken, öte yandan "bir nirengi değerinin kamu için 25.000 TL, özel sektör için 50.000 TL, NATO içi yabancı kuruluşlar için 20 \$, NATO dışı kuruluşlar için 25 \$" olarak belirlenmesi, gizlilikten gayri kaygılar taşıdığı izlenimini vermektedir. Yine taslakta dile getirilen, "hizmete özel ve daha yukarı gizlilik dereceli harita ve harita bilgilerinin ilgililere, işin bitiminde iade edilmek şartıyla kullanma bedeli karşılığında teslim edilmesi," hükmünü, ne anlamak, ne de günümüz koşul ve olanaklarıyla bağlamak olanaklıdır.

Kaldı ki, hiçbir teknik elemanın ülke güvenliğine aykırı bir veri sağlama ve kullanma eğilimi içinde olması, yurt savunmasını azımsaması da düşünülemez. Tüm teknik elemanların yurtseverliğin gerektirdiği olgunluk içinde davranacakları bilinmelidir. Bu nedenle de gerekli olan bilgilerin korunmasında üzerlerine düşen görevleri yapacaklardır. Zaten profesyonelce bir davranış, "korunması gereken" bilgilerin "korunmasını" gerektirir.

Ancak gizlilik, haritaların ve harita bilgilerinin değişik amaçlarla altlık olarak kullanması, toplumda harita kullanma alışkanlığının oluşması konularında ciddi darboğazlar yaratmaktadır.

Bu darboğazları maden sektöründe de görmek olanaklıdır. Bilindiği gibi 3213 sayılı Maden Yasası'nın 16. maddesinde ilk başvuru ve arama ruhsatı istemi için maden alanlarının "1/25000 ölçekli haritalarda koordinatlarla sınırlanması", 24. maddesinde işletme ruhsatı başvurusu için de "işletme sınırlarının belirlenmesi" hükümlerini getirmektedir.

Fakat uygulamada, gerek bu haritaların elde edilmesinde, gerekse bu haritaların kullanılması ve bunlardan bilgi alınması konularında birçok sorunun ve giderek anlaşmazlığın yaşandığı, sayısız yargı olayıyla karşılaşıldığı da bilinmektedir. Yine haritalara ilişkin kısıtlamalar, kullanımda tedirginlikler yaratmaktadır.

Günümüzün durması olası olmayan gelişmeleri karşısında, gizliliği bir an önce aşma yerine, onu daha da katılaştırma girişimleri, anlaşılması ve anlatılması güç meslek ve ülke imajlarının oluşmasına neden olmaktadır. Bilimsel-teknolojik gelişmelerin kapalı kapı tanımadığı, aşılmaz engel görmediği, uzayın sınırlarının genişlediği, toplumsal yapıların köktenci biçimde gözden geçirildiği günümüz dünyasında gizliliğe sarılarak güçlenme uğraşları çağımıza yakışmamaktadır.

Bir gün gizlilik aşılabacaktır. Bugün bunun koşulları vardır. Bu görevi başka bir bahara ertelememek gerekir. Kişiler gidici, kurumlar kalıcıdır. Bugünün yöneticileri olarak, gelecek kuşaklara daha anlamlı ve anlaşılır sektörler bırakmanın temellerini şimdilerden ve daha fazla gecikmeden atmalıyız.

Konuyla ilgisi olan tüm kişilerin ve kurumların gelişmeler karşısında duyarlık göstermesi, doğruların objektif olarak ve birlikte savunulması, yanlış geliştiğine inandığımız olayların doğal ve çağdaş mecrasına oturtulması için çaba harcanması bir görev ve sorumluluk olmaktadır.

Bu nedenlerle, bugün dűşünsel ve teknolojik olarak aűılmış olan gizliliđin, tűzel olarak da, bir an önce aűılması gerekiyor.

EK

**TMMOB HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI İSTANBUL ŞUBESİ
YÖNETİM KURULU
20.03.1991**

BASIN DUYURUSU

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNDE SAYDAMLIKLA HARİTA BİLGİLERİNDEKİ GİZLİLİĞİN ÇELİŞMESİ

Harita Sektörü, bu sıralar, yani Körfez Savaşı sonrasında, yılların kangreni bir sorunu, yeniden, sil baştan tartışmaya başladı. Kamuoyunda yıllar yılı açıkça tartışılmayan, ancak harita sektörünün gelişiminin önündeki en ciddi engellerden biri olduğu, özellikle 1980 sonrası uzmanlık toplantılarında sıkça dile getirilen bu konu, gizlilik kavramında anlamını ve açıklamasını bulan, harita ve harita bilgilerinin sağlanması ve kullanılması üzerindeki kısıtlamalardır. Konu, Harita Genel Komutanlığınca hazırlanan bir yönetmelikle yeniden düzenlenmek isteniyor. “Türkiye siyasi sınırları içinde yapılacak her türlü ölçü, havadan fotoğraf alımı ve harita üretimi hizmetleriyle ilgili olarak “yurt güvenliği yönünden’ konulacak kısıtlamalar”, yeni düzenlemede de Genelkurmay Başkanlığının, dolayısıyla Harita Genel Komutanlığının yetki ve sorumluluğuna verilmektedir.

Ülkemizde, Cumhuriyet döneminin başlarında harita hizmetleri yönünden önem taşıyan Harita Genel Müdürlüğü’nün kurulmasıyla ilgili 1925 tarihli ve 657 sayılı yasa, 27 Mayıs ortamında, 2 Ocak 1961 günü 203 sayılı yasa ile değiştirilmiş ve Genel Müdürlük, “yurdun savunulması için lüzumlu bütün harita ve planların, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ile işbirliği yaparak adı geçen Genel Müdürlük için lüzumlu haritaların, bütün bakanlıklar ile diğer resmi dairelerin lüzum göstereceği haritaların” yapımı ve basımı ile yükümlü kılınmıştır. Bunun yanı sıra, tanımlanan 2 genel müdürlük dışında “hiçbir kurum ve kuruluş havadan fotoğraf çekerek harita yapamaz” sınırlaması da getirilmiştir.

Bu yetkiler, 12 Mart koşullarında, 2.06.1973 günlü bir kararname ile çıkarılan “Bakanlık, Devlet Teşekkülleri, üniversitelerle özel Müessese ve Şahısların Harita ve Harita Bilgilerini Temin ve Kullanma Yönetmeliği” ile açıkça tanımlanmıştır. Yasa ve yönetmelik, bilimsel-teknolojik gelişmenin patlama gösterdiği 1970’li ve 80’li yıllar boyunca uygulamada kalmıştır. Tartışılmamış, ya da tartışılmamıştır. Ancak bu yıllarda, getirilen kısıtlamaların harita sektörünün gelişimi ve sivil kesimin çağdaş gelişmelerle bütünleşmesi konusunda yarattığı darboğazlar hep daralmıştır.

657/203 sayılı yasada yapılacak bir değişiklikle, Harita Genel Komutanlığı 1/2000 ve daha büyük ölçekli haritaları yapma yetkisini de kendisinde toplamayı amaçlamıştır. Ancak zamanın Milli Savunma Bakanı Safa GİRAY’ın Harita Mühendisleri Odası’nın istemi doğrultusunda koyduğu ağırlıkla değişiklik Genel Komutanlığın isteminin tersi doğrultuda gerçekleşmiştir. 7.03.1990 tarihinde yürürlüğe giren 3615 sayılı değişiklik yasası, “Bakanlıklar veya kamu kuruma ve kuruluşları, mesleki ve teknik ihtiyaçlarının gerektirdiği 1/5000 ve daha büyük ölçekli haritaları yapabilir veya yerli gerçek ve tüzel kişilere yaptırabilir” hükmünü getirerek, meslektaşlarımızı sevindiren bir adım atmıştır.

Doğal, gecikmiş, çağdaş ve haklı bir kazanım olan bu gelişmeye ilişkin sevinç uzun sürmedi. Harita Genel Komutanlığı, 203 sayılı yasada yetki verilmemesine karşın 1973 yılında çıkardığı yönetmelikte değişiklik yaparak, 3615 sayılı yasayla elinden kaçırdığı bir yetkiyi başka biçimde yeniden kazanmak için Mart 1990’da bir Yönetmelik Taslağı hazırladı. O zaman Harita Mühendisleri Odası ve sektördeki kamu kuruluşlarınca gösterilen tepkiler üzerine süreç durduruldu. Ama niyetler değişmemiş olacak ki, yaklaşık 1 yıl sonra, hem de Körfez Bunalımı koşullarında Yönetmelik Taslağı yeniden ortaya çıkarıldı.

Daha önceki kısıtlamaların kapsamını genişleten ve her tür harita ile harita bilgisinin Genel Komutanlıkta arşivlenmesi önerisini güçlendiren yeni yönetmelikteki gizlilik esprisi de “ülke güvenliği” gerekçesine dayandırılıyor. Oysa yaşadığımız savaş ve içinde bulunduğumuz savaş sonrası koşullarda, ulusal güvenlik kavramı da yeni değerlendirmelerin konusu olmaktadır. “Bir teknoloji harikası” olarak nitelenebilen savaş, birçok değer yargısını, anlayışı, kuralı tartışma masasına yatırmayı gerektirmiştir.

Prof. Dr. Bilsay KURUÇ, “ulusal güvenliği, hem iç hem dış etkenlerle oluşan bir denge sayabiliriz. Bunun parametreleri (istinat duvarları) vardır. Askeri, ekonomik, siyasal, v.b. dünya ve çevre dengeleri değişirse ülkenin ulusal güvenlik dengesi de değişir” derken, konumuzla ilgili ipuçları da vermektedir.

Bu bağlamda, savaşın patladığı koşullarda bir önemli gelişme yaşanmıştır: Çekoslovakya’da Varşova Paktının ortadan kaldırılması yolunda önemli kararlar alınmıştı. Sovyetler Birliğinde yaşanan yeni süreçlerin bir uzantısı olarak belirginleşen bu gelişme, ulusal güvenliğimiz üzerinde yıllardır bir baskı oluşturan ‘kuzey tehlikesi’nin önemini yok olmasını sağlamıştır. Cumhurbaşkanı’nın son Sovyetler Birliği gezisinde “karşılıklı saldırmazlık” türü bir anlaşmanın yapıldığını da biliyoruz. O zaman haritacılık alanındaki gizliliğin dayanaklarından birisi de ortadan kalkmaktadır. Bu konudaki tartışmalara Milliyet Gazetesinde 17.11.1988 tarihli bir haber iyice açıklık getirmekteydi: “Kızıl Sancak kitabının yazarı Christopher Donnelly, Sovyet ordularının bir savaşta Türkiye’de ele geçirmeye çalışacakları hedefleri gösteren haritaların, Sovyet Genelkurmay Başkanlığınca hazırlandığını bildirerek, aksi yöndeki tepkileri ‘yersiz’ diye nitelendirdi. Donnelly, NATO ülkelerindeki stratejik hedefleri gösteren haritaların Sovyet harp okulları ile kurmay akademilerinde okutulan kitaplar arasında yer aldığını söyledi”. Bu haber üzerine yoruma gerek kalmıyor.

Çok önemli bir çevre etkeni ise, son 10 yılda izlenmesi bile zor teknolojik gelişmeler... Mesleğimizi köktenci değişimlere zorlayan bu gelişmeler, özellikle uydu jeodezisi alanında ortaya çıkan olanaklar, gizlilik kavramının anlamını farklılaştırmaktadır. Bunu anlamaya çalışmamak, bu kavrama ortodoksa sarılmak, günümüzün-çağımızın gerçekleriyle uyuşmamaktadır. Artık sokaktaki vatandaş bile, hele hele Körfez savaşı dizilerini izledikten sonra, uydu teknolojisinin olanakları karşısında hayranlığını dile getirmektedir. Günlük sohbetlerinde, rahatça, “adamlar, falanca parkta, bankın üzerinde oturan adamın okuduğu gazetenin başlığını saptıyor” demektedirler. Bu ve uydu jeodeziden bir devrim olarak söz edilen harita sektörünün içinde bulunduğu koşullarda, bizim, harita bilgileri üzerindeki gizliliği, bırakın uzmanlara, sokaktaki vatandaşa bile açıklayabilmemiz olası olmayacaktır.

Kaldı ki, 7 Mart tarihli gazetelerdeki bir haber, bu tartışmalar için durup yeniden düşünmek için bir önemli dönüm noktası olmuştur. Genelkurmay Başkanı, “kışlanın halka açılmasından” söz etmekte,” ordunun şeffaf politika izlemesi” konuşulmaktadır. Haberlerde “Her türlü hava saldırısına karşı yeraltına inşa edilmiş olan ve Türkiye Cumhuriyeti’ndeki en gizli yer olan Komuta Harekat Merkezinin gazetelerin yönetici ve yazarlarına gösterilmesi” konu edilmektedir. Haberde, Malatya-Erhaç’ta, “çok gizli” damgası taşıdığı için daha önce kataloglarına bile ulaşılamayan füzeleri, füze rampalarını ve radar sistemlerini gazetecilerin görmesi dile getirilmektedir.

Simdi tara bu gelişmelerin olduğu sıralar, harita ve harita bilgilerinin gizliliği, kullanılmalarının kısıtlanması konusundaki girişimler, gelişmelerin doğal seyriyle, 2000’li yıllar atmosferiyle, çağdaş bir ülke olma özlemleriyle, sivil bir toplum yaratılması çabalarıyla çelişmektedir. Bu nedenlerle, TSK’nin en üst düzeyinde giderek yeni boyutlar kazanan “saydamlık” politikasının yansımalarını, onun bir parçası olan HGK’nda da görmek bizim hakkımızdır.

Kaldı ki, çıkarılmak istenen yönetmelik, 3194 sayılı İmar Yasası’na, 3402 sayılı Kadastro Yasası’na, 3045 sayılı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Yasa’ya, 3083 sayılı Tarım Reformu Yasası’na, DSİ, TCK, TKİ, TCDD ve MTA kurumlarının kuruluş yasalarına, Büyük ölçekli Haritaların Yapım Yönetmeliğine aykırıdır.

Bir yandan gizlilik olayını en ayrıntılı biçimde formüle ederken, öte yandan “bir nirengi değerinin kamu için 25.000 TL, özel sektör için 50.000 TL, NATO içi yabancı kuruluşlar için 20 \$, NATO dışı

kuruluşlar için 25 \$” olarak belirlenmesi, gizlilikten gayri kaygılar taşıdığı izlenimini vermektedir. Yine taslakta dile getirilen, “hizmete özel ve daha yukarı gizlilik dereceli harita ve harita bilgilerinin ilgililere, işin bitiminde iade edilmek şartıyla kullanma bedeli karşılığında teslim edilmesi” hükmünü, ne anlamak, ne de günümüz koşul ve olanaklarıyla bağlamak olanaklıdır.

Harita ve harita bilgilerinin sağlanması ve kullanılması konusunda getirilmek istenen kısıtlamalar ve gizlilik, sonuçta, harita sektörü üzerinde bir vesayet kurma eğilimi olarak yorumlanabilir. Bunun başka bir açıklaması bulunmamaktadır.

Kuşkusuz yurt savunmasının ve ülke güvenliğinin gerektirdiği bilgilerin gizli olması gerekir. Burada vurgulanmak istenen, gizli olması gereken bilgilerin yeniden, daha gerçekçi, günümüz dünya ve ülke koşulları ile uyumlu olarak yeniden tanımlanması zorunluluğudur. Çünkü ne dünyamız ne de ülkemiz, gizlilik tanımlarının ilk yapıldığı 30 yıl Önceki noktadadır.

Kaldı ki, hiç bir meslektaşımızın ülke güvenliğine aykırı bir veri sağlama ve kullanma eğilimi içinde olması, yurt savunmasını azımsaması da düşünülemez. Tüm meslektaşlarımızın yurtseverliğin gerektirdiği olgunluk içinde davranacakları bilinmelidir. Bu nedenle de gerekli olan bilgilerin korunmasında üzerlerine düşen görevleri yapacaklardır. Zaten profesyonelce bir davranış, “korunması gereken” bilgilerin “korunmasını” gerektirir.

Ancak gizlilik nedeniyle oluşan, harita sektörünün toplumda daha iyi anlaşılmasının gecikmesi, toplumda harita kullanma alışkanlığının oluşmaması, küçük ölçekli harita kullanımının gerekli olduğu kayakçılık, dağcılık gibi alanlara ve turizm amaçlı gereksinmelere yönelik sunumların yapılamaması, harita sektörünün tüm kamusuyla, özel kesimiyle çağdaş teknolojinin ürünlerini sınırlamasız kullanamaması, üniversitelerimizin yabancı üniversitelerle-enstitülerle ülkemizde ortaklaşa yürüttükleri araştırma projelerindeki ölçme sonuçlarının ancak Harita Genel Komutanlığı’nın denetiminde, yurt içinde ya da dışında değerlendirilebilmesinin olanaklı olması, harita bilgilerinin ancak güvenlik soruşturması temiz çıkan haritacılar verilmesi, her türden fiziksel planlama çalışmasının gerektirdiği her türden harita altlığının kolayca sağlanamaması v.b. sakıncaların bir an önce ortadan kalkması, harita sektörünün işlevlerini, potansiyellerine uygun olarak daha iyi yerine getirebilmesini olanaklı kılacaktır.

Bazı şeyler vardır, izlendikçe değeri artar. Bazı şeyler vardır, saklandıkça değer kazanırlar. Haritalar ve harita bilgileri ise, ne kadar çok kullanılırlarsa o kadar değeri artar. Hiç el değmemiş bir haritanın, hiç kullanılmamış bir bilginin ne anlamı olabilir ki? Ya da varlığı bilinmeyen, bilinse de önemine ulaşamayan harita bilgilerinin kime yararı olur ki? Hiç unutulmaması gereken, haritacılığın kendisi için bir meslek olmadığıdır.

Günümüzün durması olası olmayan gelişmeleri karşısında, gizliliği bir an önce aşma yerine, onu daha da katılaştırma girişimleri, anlaşılması ve anlatılması güç meslek ve ülke imajlarının oluşmasına neden olmaktadır. Ülkemizde harita sektöründe güçlü bir ulusal sistem yaratabilmek için, açıklık egemen olmalıdır. Bilimsel-teknolojik gelişmelerin kapalı kapı tanımadığı, aşılmaz engel görmediği, uzayın sınırlarının genişlediği, toplumsal yapıların köktenci biçimde gözden geçirildiği günümüz dünyasında gizliliğe sarılarak güçlenme uğraşları çağımıza yakışmamaktadır.

Bir gün gizlilik aşılanacaktır. Bugün bunun koşulları vardır. Bu görevi başka bir bahara ertelememek gerekir. Kişiler gidici, kurumlar kalıcıdır. Bugünün yöneticileri olarak, gelecek kuşaklara daha anlamlı ve anlaşılır bir sektör bırakmanın temellerini şimdilerden ve daha fazla gecikmeden atmalıyız. Her kurumun görevi olan işlerle uğraştığı bir sektör yaratarak, gelecek kuşaklara çağdaş bir kalıt bırakmanın onurunu ve zevkini bugünlerden ve hep birlikte yaşasak kötü mü olur?

Bugün düşünsel ve teknolojik olarak aşılmış olan gizliliğin, tüzel olarak da, bir an önce aşılması gerekiyor.